

РОЛЬ ТА МІСЦЕ БАНКІВ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Сьогодні економіка України потребує швидких структурних та технологічних перетворень при одночасному вдосконаленні механізму безготівкових розрахунків, так як сучасний її стан характеризується розладом платіжно-розрахункової системи та платіжною кризою. Від стану безготівкових розрахунків, своєчасного і повного надходження від платників коштів залежить стан грошового обігу, ціноутворення, кредитні відносини, фінансовий стан підприємств і, як підсумок, соціальний стан населення.

Широкому втіленню безготівкових розрахунків сприяє чисельна кількість банківських установ, зацікавленість держави у проведенні саме безготівкових розрахунків, зокрема для забезпечення контролю в оподаткуванні суб'єктів господарської діяльності та інші чинники. Отже, дослідження питання безготівкових розрахунків є актуальним та має теоретичний та практичний інтерес.

Проблеми безготівкових розрахунків досліджувалися українськими та зарубіжними вченими, такими як Дубенко Н.С., Євремів О.М., Міняйло О.В., Мороз А.М., Саблук А.І., Пуховакіна М.Ф., Ніконова М.В, Фищенко Н.Н. та ін. Мета проведеної ними роботи – визначення процесу безготівкових розрахунків, проблем та шляхів його вдосконалення.

Проведення в Україні економічної реформи, спрямованої на застосування ринкових принципів регулювання господарської діяльності, не могло не відновити в господарській і цивільно-правовій практиці правових інститутів, притаманних ринковій економіці, зокрема інституту – розрахунків. Цей інститут існував у дореволюційний час і досяг значної досконалості у багатьох зарубіжних країнах.

Сьогоднішній рівень національної економіки України знаходиться в кризовому стані і це супроводжується деформаціями механізмів розрахункових відносин. Хронічні, а часто й безнадійні платежі – характерна риса діючої системи розрахунків.

В умовах ринкового господарювання, виникнення підприємств, установ, організацій різних форм власності і здійснення підприємствами господарської діяльності супроводжується виникненням між ними розрахункових відносин як в готівковій, так і безготівковій формах.

Сучасний банківський ринок на Україні набирає все більше ознак цивілізованого ринку високорозвинених країн Західної Європи та США. Відійшли в минуле намагання

банків швидко розбагатити за рахунок миттєвих спекулятивних операцій в валютному ринку, коли курс на валюти змінювався по декілька разів за один день. Потрібно відзначити вирішальну роль у переході до європейських стандартів ведення банківської справи Національного банку України.

В операціях українських банків все частіше застосовуються новітні банківські техно-логії. На сьогоднішній день клієнтів банків вже не дивують електронні картки, банкомати і т.д.

Особливе місце в розвитку електронних банківських технологій посідає система «клієнт-банк». Швидко увірвавшись до світової банківської системи, дана технологія з'являється на українському ринку на початку 90-х років і по цей день залишається найпоширенішою системою віддаленого доступу клієнтів до своїх банківських рахунків.

Безготівкові розрахунки через систему «клієнт-банк» будуть предметом дослідження. На початку нового тисячоліття ця тема знову набирає особливої актуальності, адже на світовому ринку відбувається постійне зрушення акцентів торгівлі і все більше угод та розрахунків здійснюється через комп'ютерні мережі та всесвітню мережу Інтернет зокрема. Комп'ютерні мережі привнесли значні полегшення в розрахунках та значно їх прискорили. При використанні системи «клієнт-банк» створюється, певною мірою, своєрідна комп'ютерна мережа, що об'єднує клієнтську частину та банківську. Обмін інформацією через таку мережу дозволяє здійснювати контроль клієнта за своїми банківськими рахунками, проводити платежі з них отримувати виписки тощо. Захист інформації забезпечують сучасні методи криптографії. Система «Клієнт-Банк» – сучасна комп'ютерна програма для зв'язку та обміну інформацією між банком і клієнтами. Зв'язок здійснюється через стандартні комутовані (телефонні) шляхи зв'язку за допомогою модему.

В ринкових умовах важливе місце відводиться внутрішнім ресурсам підприємства. Підприємства повинні мати можливість самостійно формувати джерела власного інвестування. До таких відносяться ресурси, які виступають у ролі затрат, та ресурси - у вигляді результатів. Підприємство, в залежності від характеру виробленої продукції, масштабу виробництва, наявними в нього можливостями інвестування, вибирає технологію виробництва. Обрана технологія, в свою чергу, визначає склад та потрібну кількість ресурсів на початку виробничого процесу. Зміна технології приводить до зміни матеріальних, трудових та фінансових ресурсів виробництва. Отже, можна сказати, що структура ресурсів формується та визначається в залежності від того, що підприємство планує отримати.

Не дивлячись на несприятливі економічні умови та численні негаразди у секторах фінансової підтримки, аграрний сектор економіки залишається одним з головних галузей народно-го господарства. Значне місце в цьому процесі належить банківській системі як головному регуляторіві безготівкових розрахунків в державі.